

165**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ I SPORTU**

z dnia 13 stycznia 2005 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 2 lit. a i b ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781 oraz z 2005 r. Nr 17, poz. 141) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 26 lutego 2002 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. Nr 51, poz. 458 oraz z 2003 r. Nr 210, poz. 2041) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 1 w pkt 2:

a) lit. b otrzymuje brzmienie:

„b) uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym w szkołach podstawowych i gimnazjach, stanowiącą załącznik nr 3 do rozporządzenia,”

b) w lit. f kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. g w brzmieniu:

„g) szkół specjalnych przysposabiających do pracy dla uczniów z upośledzeniem umysłowym

wym w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 3 lit. h) ustawy, o której mowa w lit. c), stanowiącą załącznik nr 8 do rozporządzenia.”;

2) załącznik nr 3 do rozporządzenia otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 1 do niniejszego rozporządzenia;

3) załącznik nr 7 do rozporządzenia otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 2 do niniejszego rozporządzenia;

4) dodaje się załącznik nr 8 do rozporządzenia w brzmieniu określonym w załączniku nr 3 do niniejszego rozporządzenia.

§ 2. Przepisy niniejszego rozporządzenia stosuje się począwszy od roku szkolnego 2004/2005.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Edukacji Narodowej i Sportu: *M. Sawicki*

Załączniki do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 13 stycznia 2005 r. (poz. 165)

Załącznik nr 1**PODSTAWA PROGRAMOWA KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO DLA UCZNIÓW Z UPOŚLEDZENIEM UMYSŁOWYM W STOPNIU UMIARKOWANYM LUB ZNACZNYM W SZKOŁACH PODSTAWOWYCH I GIMNAZJACH****Wskazania ogólne**

1. Edukacja uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym polega na integralnej realizacji funkcji dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej szkoły, z uwzględnieniem specyficznych form i metod pracy oraz zasad nauczania, opisanych przez współczesne nauki społeczno-pedagogiczne.

2. Specyfika kształcenia uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym polega na nauczaniu i wychowaniu całościowym, zintegrowanym, opartym na wielozmysłowym poznawaniu otaczającego świata — w całym procesie edukacji. W stosunku do uczniów, zwłaszcza uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu znacznym, przez cały

okres kształcenia w szkole podstawowej, a następnie w gimnazjum, działania edukacyjne są ukierunkowane na zaspokajanie specyficznych potrzeb edukacyjnych tych uczniów, odpowiednio do ich możliwości psychofizycznych. Przy ustalaniu kierunków pracy z uczniem należy uwzględniać indywidualne tempo rozwoju ucznia. Z tego względu podstawa programowa nie wyróżnia odrębnych celów, zadań ani treści nauczania dla kolejnych etapów edukacyjnych w szkole podstawowej i gimnazjum.

Edukacja uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym opiera się na indywidualnych programach edukacyjnych, opracowanych przez nauczycieli i specjalistów pracujących z uczniami na podstawie odrębnych przepisów.

3. Nauczyciele prowadzą zajęcia edukacyjne zgodnie z indywidualnym programem edukacyjnym, zachowując korelację treści nauczania i wychowania. Czas zajęć i przerw należy dostosować do możliwości i potrzeb uczniów. O doborze uczniów do oddziałów decydują głównie ich potrzeby edukacyjne i możliwości psychofizyczne, w mniejszym stopniu wiek i lata nauki.

4. Na każdym etapie edukacyjnym w szkole podstawowej i gimnazjum wyodrębnia się:

1) zajęcia edukacyjne:

- a) funkcjonowanie w środowisku,
- b) muzyka z rytmiką,
- c) plastyka,
- d) technika,
- e) wychowanie fizyczne,
- f) etyka¹⁾,

2) zajęcia rewalidacyjne.

5. Nawet niewielkie postępy ucznia powinny być wzmacniane pozytywnie, natomiast brak postępów nie podlega wartościowaniu negatywnemu.

6. Wskazane jest nawiązanie współpracy z rodziną ucznia, włączanie jej w działalność rewalidacyjną prowadzoną na terenie szkoły, a także w miarę możliwości kontynuacja przez rodziców niektórych elementów tej działalności w domu ucznia. Konieczna jest też taka organizacja działalności rewalidacyjnej szkoły, która przygotowuje środowisko lokalne do przyjęcia i zaakceptowania ucznia i udzielania mu pomocy.

7. Pożądany jest udział rodziców (prawnych opiekunów) w konsultacjach dotyczących postępów i trudności ucznia, wspieranie przez szkołę ich wysiłków w pracy z uczniem (zgodnie ze specyfiką rodziny, wyznawanymi przez nią wartościami i kultywowaną tradycją).

Cele edukacyjne

Celem edukacji uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym jest rozwijanie autonomii ucznia niepełnosprawnego, wdrażanie go do funkcjonowania społecznego, rozumienia i uznawania norm społecznych, a w szczególności wyposażenie go — stosownie do jego możliwości — w takie umiejętności i wiadomości, które pozwolą mu na postrzeganie siebie jako niezależnej osoby, oraz aby:

- 1) mógł porozumiewać się z otoczeniem w najpełniejszy sposób, werbalnie lub pozawerbalnie,

¹⁾ Nauczanie religii jest realizowane zgodnie z odrębnymi przepisami.

2) zdobył maksymalną samodzielność w zakresie zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych,

3) był zaradny w życiu codziennym, adekwatnie do indywidualnego poziomu sprawności i umiejętności, oraz miał poczucie decydowania o sobie,

4) mógł uczestniczyć w różnych formach życia społecznego na równi z innymi członkami danej zbiorowości, znając i przestrzegając ogólnie przyjętych norm współżycia, zachowując prawo do swojej inności.

Zadania szkoły

1. Tworzenie warunków niezbędnych do zapewnienia uczniowi komfortu psychicznego, poczucia bezpieczeństwa i akceptacji, nawiązania pozytywnego kontaktu emocjonalnego nauczyciela z uczniem.

2. Dokonywanie wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia i na jej podstawie opracowywanie i modyfikowanie indywidualnego programu edukacyjnego.

3. Rozwijanie u ucznia motywacji do porozumiewania się z drugą osobą (rówieśnikiem, dorosłym), komunikowania potrzeb i stanów emocjonalnych.

4. Tworzenie sytuacji edukacyjnych i wykorzystywanie sytuacji życiowych do rozwijania umiejętności komunikacyjnych uczniów, w tym także umiejętności czytania i pisania, jak również elementarnych umiejętności matematycznych.

5. Wdrażanie do samodzielnego wykonywania czynności związanych z samoobsługą, budzenie chęci pomocy innym.

6. Tworzenie sytuacji wychowawczych umożliwiających doświadczanie relacji społecznych, przygotowanie do pełnienia ról społecznych, wzmacnianie pozytywnych przeżyć związanych z pełnionymi rolami.

7. Uczenie zasad współżycia społecznego (w szczególności pomoc sąsiadka i inne zachowania prospołeczne, poszanowanie godności osobistej drugiego człowieka, uprzejmość i życzliwość).

8. Kształtowanie umiejętności radzenia sobie w różnych sytuacjach społecznych, uczenie umiejętności rozwiązywania sytuacji konfliktowych.

9. Uczenie umiejętności kierowania swoim postępowaniem, rozwijanie umiejętności dokonywania wyboru i budzenie poczucia odpowiedzialności za własne decyzje, uczenie obowiązkowości i kształtowanie niezależności uczuciowej.

10. Tworzenie sytuacji sprzyjających poznawaniu otoczenia, w którym przebywa uczeń, instytucji i obiektów, z których będzie w przyszłości korzystał.

11. Umożliwianie uczniowi udziału w różnych wydarzeniach społecznych i kulturalnych w roli odbiorcy i twórcy kultury, uczenie przy tym wyrażania swoich przeżyć i emocji.

12. Przybliżanie tradycji i obyczajów lokalnych, narodowych, rozbudzanie poczucia przynależności do społeczności lokalnej, regionu, kraju.

13. Umożliwianie poznawania środowiska przyrodniczego, budzenie zainteresowania i szacunku dla otaczającej przyrody i wychowanie do życia w harmonii z przyrodą.

14. Wspieranie rozwoju sprawności psychofizycznej uczniów, prowadzenie zajęć niezbędnych do rozwoju psychoruchowego.

15. Tworzenie warunków do uprawiania przez uczniów różnych dyscyplin sportu, udziału w zawodach sportowych, turystyce i krajoznawstwie.

16. Tworzenie warunków do zdobywania umiejętności technicznych i wykorzystywania ich w różnych sytuacjach życiowych. Umożliwianie korzystania z urządzeń technicznych, ułatwiających funkcjonowanie w życiu.

17. Zapewnienie uczniowi udziału w różnych zajęciach rewalidacyjnych wspierających rozwój i mających wpływ na możliwości kształcenia ogólnego oraz realizację treści podstawy programowej. Zajęcia rewalidacyjne są prowadzone w celu:

- 1) wspomaganie rozwoju ucznia,
- 2) rozwijania psychofizycznej sprawności ucznia oraz zdolności do odniesienia sukcesu,
- 3) rozwijania zainteresowań (w szczególności muzycznych, teatralnych, tanecznych, śpiewu i sportowych), sprawności manualnej oraz zdolności plastycznych,
- 4) usprawniania funkcjonowania ucznia oraz jego kondycji fizycznej,
- 5) wspomaganie samodzielności społecznej,
- 6) wdrażania do aktywności ruchowej i kształtowania umiejętności samodzielnego organizowania wypoczynku i rekreacji.

Zajęcia rewalidacyjne są ustalane na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego.

Treści nauczania

Zakres treści nauczania i wychowania w kształceniu uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym odpowiada indywidualnym potrzebom edukacyjnym i możliwościom psychofizycznym ucznia. Przy realizacji treści nauczania

i wychowania należy wykorzystać możliwości, jakie stwarza środowisko społeczno-kulturowe ucznia oraz baza materialno-dydaktyczna szkoły. Zakres treści nauczania i wychowania ulega poszerzaniu w miarę nabywania przez uczniów wiadomości, umiejętności i sprawności.

1. Umiejętność samoobsługi:

- 1) kształtowanie sprawności niezbędnych w codziennym życiu, dotyczących ubierania się, jedzenia, higieny osobistej, czynności fizjologicznych, ochrony organizmu przed szkodliwymi czynnikami,
- 2) kształtowanie nawyków i postaw ogólnie akceptowanych w tym zakresie.

2. Dbłość o zdrowie:

- 1) przyjmowanie prawidłowej pozycji ciała, w szczególności podczas nauki,
- 2) utrwalanie podstawowych nawyków higienicznych i żywieniowych,
- 3) unikanie czynników szkodliwych dla zdrowia,
- 4) korzystanie z pomocy medycznej.

3. Umiejętność porozumiewania się z otoczeniem, w tym:

- 1) wykorzystywanie komunikatów pozawerbalnych,
- 2) poznawanie wspierających lub alternatywnych metod komunikacji (w stosunku do uczniów napotykających trudności w słownym porozumiewaniu się),
- 3) doskonalenie słownictwa ucznia i umiejętności formułowania wypowiedzi,
- 4) doskonalenie wymowy.

4. Rozwijanie percepcji wzrokowej i spostrzegania:

- 1) podczas obserwacji rzeczywistości i na obrazkach,
- 2) przez manipulowanie przedmiotami i porządkowanie przedmiotów,
- 3) przez wyszukiwanie różnic i podobieństw oraz zauważanie zmian w otoczeniu.

5. Rozwijanie percepcji słuchowej przez:

- 1) ćwiczenia wrażliwości słuchowej,
- 2) ćwiczenia rytmiczne,
- 3) ćwiczenia słuchu fonematycznego,
- 4) analizę i syntezę słuchową.

6. Ćwiczenia pamięci, w szczególności dotykowej, ruchowej i słownej.

7. Nauka czytania i pisanie z wykorzystaniem ćwiczeń:

- 1) usprawniania spostrzegania wzrokowego i słuchowego,
- 2) rozwijania orientacji przestrzennej,
- 3) rozwijania sprawności manualnej i umiejętności pisania ręcznego,
- 4) usprawniania koordynacji wzrokowo-ruchowej,
- 5) usprawniania innych obszarów zgodnie z potrzebami ucznia.

Biorąc pod uwagę indywidualne uwarunkowania uczniów, którzy nie nabędą umiejętności pisania ręcznego, należy, w miarę możliwości, przygotować ich do posługiwania się maszyną do pisania lub komputerem.

8. Elementarne umiejętności matematyczne:

- 1) porównywanie,
- 2) odwzorowywanie,
- 3) porządkowanie zbiorów przedmiotów,
- 4) liczenie i posługiwanie się pieniędzmi,
- 5) mierzenie długości, objętości, ciężaru, czasu — z zastosowaniem prostych przyrządów pomiarowych.

9. Poznawanie najbliższego otoczenia:

- 1) szkoły,
- 2) urzędów i innych instytucji,
- 3) placówek kulturalnych,
- 4) sklepów, punktów usługowych.

10. Poznawanie najbliższego środowiska społeczno-kulturowego:

- 1) aktywne uczestniczenie w różnych formach życia społecznego i kulturalnego,
- 2) przygotowanie ucznia do pełnienia różnych ról społecznych (w tym roli dorosłej kobiety i dorosłego mężczyzny),
- 3) wdrażanie do kulturalnego, społecznie akceptowanego sposobu bycia.

11. Twórczość artystyczna:

- 1) kontakt z dziełami muzycznymi, plastycznymi, filmowymi i teatralnymi,

2) aktywność muzyczna, plastyczna i taneczna,

3) umiejętne stosowanie różnych środków artystycznego wyrazu,

4) rozwijanie specjalnych uzdolnień i zainteresowań kulturalnych.

12. Poznawanie przyrody:

- 1) zapoznanie z różnymi środowiskami naturalnymi,
- 2) prowadzenie hodowli i upraw,
- 3) kształtowanie postaw proekologicznych w kontaktach z przyrodą.

13. Zajęcia ruchowe:

- 1) zabawy i gry ruchowe służące rozwijaniu sprawności psychofizycznej,
- 2) ćwiczenia gimnastyczne i korekcyjne niezbędne do rozwoju psychoruchowego,
- 3) udział w zawodach sportowych, turystyce i krajoznawstwie,
- 4) wykorzystywanie nabytych umiejętności ruchowych w życiu codziennym,
- 5) przygotowanie do aktywnego spędzania wolnego czasu.

14. Kształcenie techniczne:

- 1) poznawanie materiałów i produktów codziennego użytku, ich właściwości i zastosowań,
- 2) korzystanie z prostych narzędzi,
- 3) korzystanie z urządzeń socjalnych i technicznych powszechnego użytku, zgodnie z ich przeznaczeniem,
- 4) kształtowanie zachowań proekologicznych w trakcie posługiwania się narzędziami, korzystania z urządzeń socjalnych i technicznych.

Osiągnięcia

Ze względu na specyficzny charakter edukacji uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym, a także indywidualne tempo i zakres nauki każdego ucznia, osiągnięcia w poszczególnych sferach oddziaływań pedagogicznych i rewalidacyjnych są planowane indywidualnie. Dokonywana okresowo przez nauczycieli i specjalistów wielospecjalistyczna ocena poziomu funkcjonowania ucznia umożliwi modyfikowanie indywidualnego programu edukacyjnego i dostosowanie poziomu oczekiwanych osiągnięć ucznia do jego możliwości.

PODSTAWA PROGRAMOWA KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO DLA SZKÓŁ POLICEALNYCH

PRZEDMIOTY**WYCHOWANIE FIZYCZNE**

Cele edukacyjne

1. Wykształcenie umiejętności dbania o zdrowie i sprawność fizyczną.

2. Kształtowanie aktywnych postaw moralnych i społecznych przez wartości odnajdywane w sporcie, rekreacji i turystyce, w szczególności wytrwałość, systematyczność, odpowiedzialność, samodyscyplina, równość szans, szacunek dla przeciwnika, „czysta gra”, umiejętność właściwego zachowania się w sytuacji zwycięstwa i porażki.

Zadania szkoły

1. Utrwalenie wiedzy uczniów niezbędnej dla podejmowania świadomej, systematycznej aktywności fizycznej jako warunku zdrowego stylu życia i racjonalnej troski o witalną gotowość organizmu do przeciwstawiania się negatywnym skutkom cywilizacji.

2. Wdrażanie do samodzielnych działań na rzecz harmonijnego rozwoju fizycznego oraz dbałości o należyty poziom sprawności fizycznej.

3. Organizowanie zajęć z zakresu różnych form aktywności fizycznej.

Treści nauczania

1. Ćwiczenia siły mięśniowej — dbałość o prawidłową sylwetkę, zapobieganie otyłości.

2. Ćwiczenia wzmacniające kondycję organizmu — wydolność krążeniowo-oddechowa, wysiłki o charakterze aerobowym — marszobieg, biegi, aerobik, dynamiczne formy gier sportowych, pływanie.

3. Zajęcia relaksacyjne, rozładowujące napięcie emocjonalne, redukujące poziom stresu i poprawiające samopoczucie.

4. Zajęcia rekreacyjno-sportowe w wybranej dziedzinie (dyscyplinie) sportu, uwzględniające zainteresowania i preferencje uczniów oraz ich indywidualne predyspozycje psychomotoryczne.

5. Współdziałanie uczniów w prowadzeniu zajęć ruchowych oraz organizowaniu imprez rekreacyjnych i rozgrywek sportowych; umiejętność zagospodarowania czasu wolnego.

6. Organizowanie imprez turystycznych (w tym także tzw. „małej turystyki”).

7. Wdrażanie do samokontroli i samooceny stanu zdrowia i poziomu sprawności fizycznej.

Osiągnięcia

1. Umiejętność dokonania samooceny stanu zdrowia na podstawie pomiarów cech somatycznych oraz pomiarów wydolności wysiłkowej organizmu.

2. Umiejętność dokonania samooceny poziomu sprawności fizycznej na podstawie określonego testu, a także stosowania ćwiczeń wpływających na zachowanie prawidłowej sylwetki i należytej sprawności.

3. Umiejętność stosowania ćwiczeń relaksacyjnych i rozluźniających — redukujących poziom napięcia emocjonalnych i stresów oraz poprawiających samopoczucie i pewność siebie.

4. Umiejętność organizowania i aktywnego uczestnictwa w różnych (indywidualnych i zespołowych) formach aktywności sportowej, rekreacyjnej i turystycznej.

5. Przyjęcie na siebie odpowiedzialności za zdrowie własne i innych, w tym także własnej rodziny.

PODSTAWY PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Przedmiot jest realizowany przez uczniów, którzy nie realizowali tego przedmiotu na wcześniejszym etapie edukacyjnym.

Cele edukacyjne

1. Przygotowanie do aktywnego i świadomego uczestnictwa w życiu gospodarczym.

2. Kształcenie postawy rzetelnej pracy i przedsiębiorczości.

3. Kształtowanie umiejętności pracy w zespole i skutecznego komunikowania się.

4. Kształtowanie umiejętności aktywnego poszukiwania pracy i świadomego jej wyboru.

5. Poznanie mechanizmów funkcjonowania gospodarki rynkowej.

6. Rozwijanie zainteresowania podejmowaniem i prowadzeniem działalności gospodarczej. Poznanie podstawowych zasad podejmowania i prowadzenia

działalności gospodarczej w różnych formach, w tym zasad etycznych.

7. Poznanie roli państwa i prawa w gospodarce rynkowej. Rola państwa w tworzeniu norm prawnych przeciwdziałających korupcji.

8. Poznanie zasad funkcjonowania gospodarki europejskiej i światowej.

Zadania szkoły

1. Zapewnienie uczniom możliwości uzyskania wiedzy, umiejętności i kształtowania postaw przedsiębiorczych, warunkujących aktywne uczestnictwo w życiu gospodarczym, z uwzględnieniem zasad etycznych.

2. Pomoc w rozwijaniu u uczniów umiejętności samokształcenia i samodoskonalenia oraz indywidualnych zainteresowań prowadzeniem działalności gospodarczej.

3. Tworzenie sprzyjającej atmosfery dla współpracy szkoły z przedstawicielami życia gospodarczego w regionie.

4. Wspomaganie uczniów w wyborze kierunku dalszego kształcenia.

5. Umożliwienie poznania specyfiki lokalnego rynku pracy.

Treści nauczania

1. Postawa przedsiębiorczości. Mocne i słabe strony własnej osobowości, samoakceptacja, asertywność, inicjatywność, odpowiedzialność.

2. Organizacja pracy. Zasady pracy zespołowej. Kierowanie i podejmowanie decyzji, z uwzględnieniem zasad etycznych obowiązujących w działalności gospodarczej oraz etyki pracy.

3. Mobbing w miejscu pracy, sposoby przeciwdziałania.

4. Zależność między zyskiem a ryzykiem.

5. Motywy aktywności zawodowej i gospodarczej człowieka. Rodzaje potrzeb. Zdolność do wyznaczania sobie celów i zadań.

6. Funkcjonowanie rynku i gospodarki rynkowej. Rola norm etycznych w funkcjonowaniu rynku („kreacyjna księgowość”, korupcja).

7. Funkcjonowanie giełdy papierów wartościowych.

8. Gospodarstwa domowe — dochody i wydatki, inwestowanie własnych pieniędzy. Ochrona praw konsumentów.

9. System zabezpieczenia emerytalnego. Ubezpieczenie zdrowotne i ubezpieczenia majątkowe.

10. Przedsiębiorstwo w gospodarce — różnorodność form organizacyjno-prawnych i ich rola w rozwoju gospodarki.

11. Majątek przedsiębiorstwa. Koszty i przychody oraz zasady rozliczeń finansowych przedsiębiorstwa.

12. Formy pozyskiwania kapitału i jego inwestowania.

13. Planowanie procedury podjęcia działalności gospodarczej.

14. Nawijazywanie i rozwiązywanie stosunku pracy. Podstawowe prawa i obowiązki pracownika i pracodawcy.

15. Rola państwa w gospodarce rynkowej. Podstawowe funkcje ekonomiczne państwa.

16. Wzrost gospodarczy i jego mierniki.

17. Pieniądz i banki — bank centralny, banki komercyjne, bankowe i pozabankowe usługi finansowe. Inflacja.

18. Budżet państwa, budżety jednostek samorządu terytorialnego — funkcje, źródła wpływów, kierunki wydatków.

19. Rynek pracy i bezrobocie.

20. Metody aktywnego poszukiwania pracy. Instytucje wspomagające aktywne poszukiwanie pracy.

21. Współpraca gospodarcza Polski z zagranicą. Integracja z Unią Europejską.

22. Proces globalizacji gospodarki i jego konsekwencje dla Polski.

23. Etyka biznesu.

Osiągnięcia

1. Dokonanie trafnej samooceny oraz umiejętność autoprezentacji.

2. Umiejętność stosowania podstawowych zasad pracy w zespole i prowadzenia negocjacji.

3. Planowanie budżetu gospodarstwa domowego.

4. Rozróżnianie form inwestowania.

5. Umiejętność przewidywania opłacalności przedsięwzięcia gospodarczego w kontekście wydatków i przychodów, zysku i ryzyka.

6. Identyfikowanie podstawowych form własności oraz form organizacyjno-prawnych przedsiębiorstw.

7. Przygotowanie dokumentów do założenia i prowadzenia przedsiębiorstwa oraz stosowanie wymaganych procedur w celu podjęcia działalności gospodarczej przez osobę fizyczną.

8. Obliczanie prostych przykładów dotyczących wyniku finansowego przedsiębiorstwa.

9. Przygotowanie podstawowych dokumentów niezbędnych do ubiegania się o pracę oraz prowadzenie rozmowy kwalifikacyjnej z pracodawcą w warunkach symulowanych.

10. Znajomość podstawowych przepisów prawa dotyczących zatrudnienia oraz praw i obowiązków pracownika i pracodawcy.

11. Odróżnianie zachowań etycznych i nieetycznych w roli pracodawcy i pracownika.

12. Identyfikowanie podstawowych wskaźników makroekonomicznych (PKB, PNB — nominalny i realny oraz w przeliczeniu na jednego mieszkańca, inflacja, bezrobocie).

13. Rozumienie wpływu polityki fiskalnej i monetarnej na życie gospodarcze kraju.

14. Wskazywanie korzyści i zagrożeń wynikających ze współpracy międzynarodowej, w tym z integracji Polski z Unią Europejską oraz globalizacji gospodarki.

Załącznik nr 3

PODSTAWA PROGRAMOWA KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO DLA SZKÓŁ SPECJALNYCH PRZYSPOSABIAJĄCYCH DO PRACY DLA UCZNIÓW Z UPOŚLEDZENIEM UMYSŁOWYM W STOPNIU UMIARKOWANYM LUB ZNACZNYM ORAZ DLA UCZNIÓW Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI SPRZĘŻONYMI

Wskazania ogólne

1. Szkoła specjalna przysposabiająca do pracy dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi przygotowuje młodzież do pełnienia różnych ról społecznych oraz autonomicznego (na miarę ich możliwości rozwojowych) i aktywnego dorosłego życia.

2. Edukacja uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi polega na całościowej i jednoczesnej realizacji funkcji dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i profilaktycznej szkoły, z uwzględnieniem specyficznych form i metod pracy oraz zasad nauczania, opisanych przez współczesne nauki społeczno-pedagogiczne.

3. Kształcenie uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi jest dostosowane do potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych uczniów. Kształcenie obejmuje:

1) kształcenie ogólne umożliwiające utrwalenie i poszerzenie zakresu posiadanej wiedzy i nabywanie nowych umiejętności,

2) przysposobienie do pracy rozumiane jako: kształtowanie właściwych postaw wobec pracy, przyswajanie podstawowej wiedzy o pracy i poznawanie typowych sytuacji związanych z pracą, uczenie wykonywania różnych prac, w tym porządkowych i pomocniczych, oraz opanowanie podstawowych umiejętności i czynności pracy, a także przygotowanie do podjęcia samodzielnej lub wspomagannej pracy na określonym stanowisku na wolnym lub chronionym rynku pracy.

Edukacja uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi opiera się na indywidualnych programach edukacyjnych, opracowanych przez nauczycieli i specjalistów pracujących z uczniami na podstawie odrębnych przepisów.

4. W procesie kształcenia uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi nauczyciele współpracują z rodzicami (prawnymi opiekunami) uczniów, ustalając kierunki oddziaływań wychowawczo-edukacyjnych i konsultując z nimi sposoby rozwiązywania problemów ucznia respektujące wyznawane przez rodzinę wartości.

5. W procesie kształcenia uczniów wyodrębnia się:

1) zajęcia edukacyjne:

- a) funkcjonowanie osobiste i społeczne,
- b) wychowanie fizyczne,
- c) przysposobienie do pracy,
- d) etyka¹⁾,

2) zajęcia rewalidacyjne,

3) zajęcia sportowe,

4) zajęcia kształtujące kreatywność, w szczególności muzyka, plastyka, zajęcia rozwijające zainteresowania, zajęcia kształtujące umiejętność spędzania wolnego czasu.

Ze względu na integralny, całościowy charakter kształcenia uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi podstawa programowa nie wyróżnia odrębnych celów, zadań ani treści nauczania dla poszczególnych zajęć edukacyjnych.

6. Działalność edukacyjna szkoły jest określona przez:

- 1) indywidualne programy edukacyjne,
- 2) program wychowawczy szkoły, który opisuje w sposób całościowy wszystkie treści i działania o charakterze wychowawczym i jest realizowany przez wszystkich nauczycieli,
- 3) program profilaktyki dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb danego środowiska, który opisuje w sposób całościowy wszystkie treści i działania szkoły zapobiegające zjawisku przemocy, patologiom życia społecznego oraz wspierające promocję zdrowia i wychowanie do życia w rodzinie, a także inne zagadnienia, ważne dla osoby dorosłej, niepełnosprawnej intelektualnie, które wynikają z potrzeb uczniów,
- 4) program przysposobienia do pracy opracowany dla danego oddziału, który opisuje wszystkie działania szkoły przygotowujące ucznia do wykonywania pracy.

7. W celu nabywania praktycznych umiejętności związanych z pracą szkoła zapewnia uczniowi zajęcia przysposobienia do pracy oraz — zgodnie z jego predyspozycjami i zainteresowaniami — zajęcia praktyczne w pracowniach szkolnych i poza szkołą.

Cele edukacyjne

Celem edukacji uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi jest utrwalanie i poszerzanie zakresu posiadanej wiedzy,

kształcenie kompetencji społecznych, zdolności adaptacyjnych i nabywanie nowych umiejętności, umożliwiających samodzielne, niezależne funkcjonowanie tych uczniów, przez:

- 1) wspomaganie wszechstronnego i harmonijnego rozwoju ucznia,
- 2) rozbudzanie motywacji i rozwijanie zdolności dostrzegania związków funkcjonalnych, czasowych i przestrzennych oraz ich praktycznego wykorzystania,
- 3) kształtowanie zainteresowań i ujawnianie zdolności, w szczególności zdolności muzycznych, plastycznych i sportowych,
- 4) rozwijanie w uczniach postawy ciekawości, otwartości i poszanowania innych,
- 5) utrwalanie wiadomości i umiejętności zdobytych przez uczniów na wcześniejszych etapach edukacyjnych,
- 6) przyswajanie prostego języka matematyki, dostrzeganie oraz formułowanie różnic pomiędzy zjawiskami, czynnościami i liczbami, rozwijanie wyobraźni przestrzennej,
- 7) poznawanie różnorodności świata przyrody, poznawanie i rozumienie podstawowych procesów życiowych organizmów, kształtowanie zachowań ukierunkowanych na ochronę środowiska,
- 8) rozwijanie wiedzy o kulturze własnego regionu i jej związku z kulturą Polski,
- 9) umożliwianie kontaktu ze środowiskiem lokalnym i zrozumienia przynależności człowieka do tego środowiska,
- 10) osiągnięcie maksymalnej zaradności i niezależności na miarę indywidualnych możliwości uczniów,
- 11) kształtowanie prawidłowej postawy uczniów wobec pracy, w aspekcie motywacji, kompetencji i wykonania,
- 12) przygotowanie do wykonywania, indywidualnie i zespołowo, różnych prac, mających na celu zaspokojenie potrzeb własnych i otoczenia,
- 13) kształtowanie umiejętności posługiwania się narzędziami, maszynami i urządzeniami oraz opanowanie prostych umiejętności i czynności pracy,
- 14) kształtowanie umiejętności związanych z poszukiwaniem pracy, w tym korzystania z różnych źródeł informacji,
- 15) przygotowanie do aktywnego uczestnictwa w różnych formach życia społecznego na równi z innymi członkami danej zbiorowości, pełnienia ról społecznych oraz przygotowanie do załatwiania różnych spraw osobistych w urzędach i innych instytucjach,
- 16) kształtowanie poczucia odpowiedzialności za samodzielnie dokonywane wybory i podejmowane decyzje,

¹⁾ Nauczanie religii jest realizowane zgodnie z odrębnymi przepisami.

- 17) kształtowanie umiejętności samodzielnego organizowania wycieczki i czasu wolnego,
- 18) rozwijanie kreatywności uczniów oraz ich uzdolnień i zainteresowań,
- 19) doskonalenie sprawności i wydolności fizycznej uczniów oraz działania prozdrowotne.

Zadania szkoły

1. Tworzenie warunków niezbędnych do zapewnienia uczniowi komfortu psychicznego i poczucia bezpieczeństwa emocjonalnego oraz warunków i sytuacji sprzyjających i doskonalących jego zaradność życiową oraz niezależność w czynnościach samoobsługowych.

2. Przygotowanie ucznia do odróżniania fikcji od rzeczywistości przekazywanej za pośrednictwem środków masowego przekazu.

3. Podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności komunikowania się, w tym — jeżeli jest to konieczne — wspomagających sposobów porozumiewania się, a także umiejętności czytania i pisania (w miarę możliwości ucznia) oraz umiejętności matematycznych, przydatnych w dorosłym życiu.

4. Umożliwienie prowadzenia obserwacji zjawisk przyrodniczych i prowadzenie ćwiczeń kształtujących umiejętność orientowania się w terenie.

5. Tworzenie warunków do poznawania przyrody, wychowania do życia w harmonii z przyrodą, kształtowania postawy proekologicznej.

6. Ukazywanie znaczenia zasad moralnych dla rozwoju osobistego człowieka, kształtowania się relacji między ludźmi oraz życia społecznego, gospodarczego i politycznego. Uczenie rozumienia swoich praw i umiejętności ich egzekwowania.

7. Tworzenie warunków do kształtowania zachowań sprzyjających zdrowiu i bezpieczeństwu.

8. Dokonywanie wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia i na jej podstawie opracowywanie i modyfikowanie indywidualnego programu edukacyjnego.

9. Tworzenie warunków umożliwiających uczniom dokonywanie właściwego wyboru kierunków przyszłej pracy przez przygotowanie bazy umożliwiającej uczniom zapoznanie się z różnymi czynnościami pracy, wytworami pracy oraz dokonanie samooceny własnych umiejętności i możliwości (po praktycznym poznaniu wybranych czynności pracy i niezbędnych do ich wykonywania umiejętności).

10. Organizowanie w szkole pracowni umożliwiających realizację przysposobienia do pracy oraz wykorzystanie opanowanych umiejętności praktycznych w typowych i nowych sytuacjach.

11. Nawiązywanie kontaktu z pracodawcami, w tym pracodawcami będącymi osobami fizycznymi,

u których uczniowie mogliby realizować zajęcia praktyczne lub po zakończeniu edukacji uzyskać zatrudnienie.

12. Tworzenie warunków sprzyjających podejmowaniu przez uczniów samodzielnych inicjatyw i odpowiedzialnych decyzji.

13. Kształtowanie pozytywnego wizerunku ucznia w środowisku społecznym, jako potencjalnego pracownika, klienta i użytkownika.

14. Nawiązywanie kontaktu z lokalnymi ośrodkami wsparcia oraz instytucjami promującymi rehabilitację społeczną osób niepełnosprawnych.

15. Umożliwianie uczniom udziału w aktualnych wydarzeniach społecznych i kulturalnych oraz zapewnienie możliwości korzystania z różnych form spędzania wolnego czasu (turystyka, krajoznawstwo, rekreacja, imprezy sportowe i kulturalne). Rozwijanie zainteresowań i kreatywności ucznia.

16. Tworzenie warunków do rozwijania kondycji fizycznej i troski o własne zdrowie, jako warunku niezbędnego do wykonywania pracy.

17. Przybliżanie tradycji i obyczajów lokalnych, narodowych, rozbudzanie poczucia przynależności do społeczności lokalnej, regionu i kraju.

18. Zapoznavanie uczniów z prawami człowieka i zasadą, że niepełnosprawność intelektualna nie może być przyczyną dyskryminacji.

19. Nawiązywanie kontaktu z instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych intelektualnie.

20. Zapewnienie uczniowi udziału w różnych zajęciach rewalidacyjnych, sportowych oraz kształtujących kreatywność uczniów. Zajęcia te mają wpływ na możliwości kształcenia ogólnego oraz kształcenia w zakresie przysposobienia do pracy, a także realizację treści podstawy programowej. Zajęcia te są prowadzone w celu:

- 1) wspomagania rozwoju ucznia,
- 2) rozwijania psychofizycznej sprawności ucznia oraz zdolności do odniesienia sukcesu,
- 3) rozwijania zainteresowań (w szczególności muzycznych, teatralnych, tanecznych, śpiewu i sportowych), sprawności manualnej oraz zdolności plastycznych,
- 4) usprawniania funkcjonowania ucznia oraz jego kondycji fizycznej,
- 5) rozbudzania postawy kreatywnej ucznia w procesie zdobywania umiejętności i gromadzenia wiedzy ogólnej oraz wiedzy z zakresu przysposobienia do pracy, w tym o poszczególnych stanowiskach pracy,
- 6) wspomagania samodzielności społecznej,

7) wdrażania do aktywności ruchowej i kształtowania umiejętności samodzielnego organizowania wypoczynku i rekreacji.

Zajęcia rewalidacyjne, sportowe oraz kształtujące kreatywność ucznia są ustalane na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego.

Treści nauczania

Zakres treści nauczania i wychowania wynika z poziomu indywidualnego rozwoju i tempa przyswajania wiedzy przez ucznia. Przy realizacji treści nauczania i wychowania oraz wyborze kierunku przygotowania do pracy należy wykorzystać możliwości, jakie stwarza środowisko społeczno-kulturowe ucznia i lokalny rynek pracy (możliwość zatrudnienia w zakładach pracy chronionej, w zakładach aktywizacji zawodowej lub u pracodawców będących osobami fizycznymi) oraz baza materialno-dydaktyczna szkoły.

Zdobyta przez uczniów wiedza, umiejętności i ukształtowane wartości, wzorce osobowe, zachowania i motywacje powinny ułatwiać im umiejętne pełnienie ról społecznych.

1. Rozwijanie i utrwalanie (na miarę możliwości ucznia) umiejętności pisania i czytania oraz ich praktycznego wykorzystania do formułowania krótkich wypowiedzi, tworzenia i przekazywania informacji z zastosowaniem form gramatycznych odpowiednich do wyrażania teraźniejszości, przeszłości i przyszłości (w szczególności tekstów kierowanych do różnych adresatów i w różnych celach, pisania na temat własnych doznań).

2. Przekazywanie, odbiór i wykorzystywanie różnych informacji, w tym docieranie do informacji, korzystanie z informacji, tworzenie informacji, przetwarzanie informacji za pomocą różnych środków (również z wykorzystaniem komputera).

3. Doskonalenie umiejętności porównywania, segregowania, klasyfikowania oraz posługiwania się pieniędzmi, a także wykonywania prostych działań matematycznych przydatnych w codziennym życiu.

4. Zauważanie stosunków przestrzennych, czasowych, ilościowych i wielkościowych.

5. Kształtowanie umiejętności niezbędnych w autonomicznym, dorosłym życiu:

- 1) świadomości własnej tożsamości, akceptacji siebie jako osoby niepełnosprawnej,
- 2) rozróżniania koleżeństwa, przyjaźni, miłości, wolności osobistej oraz przewidywania konsekwencji własnych działań,
- 3) ustalania hierarchii potrzeb i podejmowania samodzielnych decyzji, poczucia obowiązków,
- 4) ustalania celów dalekich i bliskich, planowania dnia i organizowania czasu wolnego,
- 5) dokonywania wyborów w różnych sytuacjach życiowych,

6) nawiązywania pozytywnych relacji z ludźmi (współdziałania i współpracy, rozwiązywania problemów i sytuacji konfliktowych, umiejętności odmawiania, nawiązywania i podtrzymywania przyjaźni, dbania o przyjaciół i znajomych),

7) posługiwania się dowodem osobistym i innymi dokumentami,

8) urządzania miejsca zamieszkania i planowania wydatków,

9) korzystania z usług pocztowych, bankowych,

10) samodzielnego lub wspieranego dokonywania zakupów w różnych rodzajach sklepów.

6. Kształtowanie i utrwalanie zachowań i nawyków ogólnie akceptowanych w świecie ludzi dorosłych w zakresie higieny i wyglądu zewnętrznego.

7. Umiejętność dbania o własne zdrowie, korzystania z pomocy lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, umiejętność udzielania pierwszej pomocy, korzystania z pogotowia ratunkowego. Poznawanie czynników zagrażających zdrowiu oraz sposobów unikania zagrożeń.

8. Znajomość i rozumienie swoich praw obywatelskich, umiejętność dbania o ich przestrzeganie; uprawnienia osób z niepełnosprawnościami do korzystania z systemu wsparcia społecznego.

9. Poznawanie własnego regionu, kultury, tradycji regionalnych, organizacji i instytucji działających na danym terenie.

10. Wychowanie do życia w rodzinie, którego celem jest:

- 1) wzmacnianie prawidłowych relacji między osobami przeciwnej płci oraz aktywnego udziału w życiu rodziny,
- 2) ukazywanie wartości rodziny w życiu człowieka,
- 3) pomoc w zaakceptowaniu i poszanowaniu własnego ciała,
- 4) zapoznanie ucznia z prawem do ochrony intymności.

11. Przygotowanie ucznia (zgodnie z jego możliwościami) do podejmowania pracy, w szczególności w następujących dziedzinach:

- 1) wytwarzanie przedmiotów dekoracyjnych i pamiątkarskich (w szczególności z drewna, metalu, modeliny, gliny, drutu, sznurka),
- 2) gospodarstwo domowe (pranie, prasowanie, sprzątanie),
- 3) prace poligraficzno-introligatorskie,
- 4) prace ogrodnicze,
- 5) zadania kurierskie, prace biurowe, w tym obsługa kserokopiarki, faksu, bindownicy, przyjmowanie telefonów,

- 6) pomoc osobom starszym,
- 7) zabawy z dziećmi w różnych placówkach,
- 8) elementy bukiciarstwa,
- 9) elementy sadownictwa,
- 10) elementy tkactwa, elementy szycia ręcznego, maszynowego,
- 11) sporządzanie i wydawanie posiłków,
- 12) hodowla zwierząt,
- 13) prace stolarskie,
- 14) prace w szatni,
- 15) mycie szyb samochodowych i samochodów,
- 16) pakowanie różnych przedmiotów,
- 17) elementy dziewiarstwa,
- 18) ceramika.

W ramach przygotowania do pracy i zajęć praktycznych uczeń może:

- 1) malować meble, ściany, naprawiać sprzęt w szkole,
- 2) opiekować się boiskiem szkolnym i terenem wokół szkoły,
- 3) pracować w kawiarence szkolnej, sklepiku szkolnym.

12. W trakcie trwania zajęć przysposobienia do pracy są realizowane następujące zagadnienia:

- 1) praca i jej znaczenie w życiu człowieka, prawa i obowiązki pracownika i pracodawcy,
- 2) poszukiwanie zatrudnienia i poznanie sposobu dopełniania formalności związanych z zatrudnieniem,
- 3) rodzaje pracy i specyficzne zachowania zawodowe,
- 4) organizacja i środowisko pracy; umiejętność pracy w zespole,
- 5) podstawowa wiedza o narzędziach, urządzeniach i materiałach stosowanych podczas wykonywania prac (budowa narzędzi, korzystanie z nich i konserwowanie, sprawdzanie jakości materiału, postępowanie w przypadku stwierdzenia wady narzędzi lub złej jakości materiału),
- 6) bezpieczeństwo i higiena pracy oraz przepisy przeciwpożarowe,
- 7) posługiwanie się narzędziami i urządzeniami charakterystycznymi dla różnych prac; obsługa maszyn i urządzeń technicznych; montaż i demontaż,
- 8) przygotowanie teoretyczne i praktyczne do wykonywania czynności pracy w zakresie:
 - a) zasad organizacji miejsca pracy,
 - b) przygotowywania narzędzi i materiałów (jakościowa i ilościowa kontrola ich stanu),

- c) opanowania koniecznych ruchów oraz ich rytmu podczas wykonywania konkretnych czynności; umiejętności planowania przerw w pracy,
 - d) opanowania prawidłowego trzymania narzędzi,
 - e) zasad łączenia różnych materiałów (w szczególności przy składaniu, wiązaniu, zsuwaniu, nitowaniu, lutowaniu, zbijaniu, skręcaniu, zgrzewaniu),
 - f) sposobów kontroli przebiegu i rezultatów pracy,
- 9) najczęściej popełniane błędy i sposoby ich eliminowania.

13. Doskonalenie umiejętności porozumiewania się z otoczeniem, w tym — jeżeli jest to konieczne — z wykorzystaniem wspomagających metod komunikowania się.

14. Rozwijanie umiejętności wypowiedzania się, słuchania i zadawania pytań.

15. Doskonalenie sprawności manualnej, zdolności percepcyjnych oraz procesów pamięci i uwagi; doskonalenie integracji sensorycznej.

16. Doskonalenie sprawności fizycznej, kondycyjnej i koordynacyjnej.

17. Kształtowanie zdolności do empatii oraz umiejętności udzielania i korzystania ze wsparcia emocjonalnego.

18. Rozeznanie w organizacji życia społecznego, podstawowe zasady funkcjonowania państwa.

19. Poznanie osób i instytucji, do których można zwracać się o pomoc w rozwiązywaniu różnych spraw, oraz trybu zwracania się o pomoc.

20. Kształtowanie postaw proekologicznych w kontaktach z przyrodą.

Osiągnięcia

Ze względu na specyficzny charakter edukacji uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi, a także indywidualne tempo i zakres nauki każdego ucznia, osiągnięcia w poszczególnych sferach oddziaływań pedagogicznych i rewalidacyjnych są planowane indywidualnie. Dokonywana okresowo przez nauczycieli i specjalistów wielospecjalistyczna ocena poziomu funkcjonowania ucznia umożliwi modyfikowanie indywidualnego programu edukacyjnego i dostosowanie poziomu oczekiwanych osiągnięć ucznia do jego możliwości.

Planując osiągnięcia uczniów w zakresie kształcenia ogólnego i przysposobienia do pracy, należy brać pod uwagę w szczególności:

- 1) przekazywanie wiadomości teoretycznych możliwych do opanowania przez ucznia,

- 2) umiejętność łączenia teorii z praktyką,
- 3) przestrzeganie dyscypliny pracy,
- 4) jakość wykonywanej pracy,
- 5) umiejętność kontrolowania przebiegu pracy oraz jej rezultatów, eliminowania błędów,
- 6) prawidłowość postawy ucznia podczas pracy,
- 7) poszanowanie mienia i dbałość o sprzęt,
- 8) przestrzeganie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy,
- 9) samodzielność i własną inicjatywę ucznia,
- 10) sposób i czas wykonywania zadania,
- 11) organizację stanowiska pracy,
- 12) dokładność i systematyczność,
- 13) umiejętność współdziałania w zespole i rozwiązywania konfliktów interpersonalnych,
- 14) poszanowanie pracy własnej i innych,
- 15) estetyczny wygląd i higienę osobistą.

166

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ I SPORTU¹⁾

z dnia 18 stycznia 2005 r.

w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w specjalnych przedszkolach, szkołach i oddziałach oraz w ośrodkach

Na podstawie art. 71b ust. 7 pkt 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781 oraz z 2005 r. Nr 17, poz. 141) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa warunki organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie, wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy, w:

- 1) przedszkolach specjalnych oraz oddziałach specjalnych w przedszkolach ogólnodostępnych;
- 2) szkołach specjalnych wszystkich typów, w tym szkołach przysposabiających do pracy, oraz oddziałach specjalnych w szkołach ogólnodostępnych;
- 3) młodzieżowych ośrodkach wychowawczych;
- 4) młodzieżowych ośrodkach socjoterapii;
- 5) specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych;
- 6) specjalnych ośrodkach wychowawczych;
- 7) ośrodkach umożliwiających dzieciom i młodzieży upośledzonym umysłowo w stopniu głębokim,

a także dzieciom i młodzieży upośledzonym umysłowo ze sprzężonymi niepełnosprawnościami, realizację odpowiednio:

- a) obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego,
- b) obowiązku szkolnego,
- c) obowiązku nauki.

§ 2. 1. Przedszkola specjalne, oddziały specjalne w przedszkolach ogólnodostępnych, szkoły specjalne oraz oddziały specjalne w szkołach ogólnodostępnych organizuje się dla dzieci i młodzieży:

- 1) niesłyszących,
- 2) słabo słyszących,
- 3) niewidomych,
- 4) słabo widzących,
- 5) z niepełnosprawnością ruchową,
- 6) z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim,
- 7) z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym,
- 8) z autyzmem,
- 9) ze sprzężonymi niepełnosprawnościami,
- 10) z chorobami przewlekłymi,
- 11) z zaburzeniami psychicznymi,
- 12) niedostosowanych społecznie,

¹⁾ Minister Edukacji Narodowej i Sportu kieruje działem administracji rządowej — oświata i wychowanie, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Edukacji Narodowej i Sportu (Dz. U. Nr 134, poz. 1426).